

KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ MESULİYET POLİÇESİ KAPSAMININ SÜRÜCÜNÜN TAM KUSURU HALİNDE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATINI KAPSAYIP KAPSAMADIĞI HAKKINDA YAKLAŞIMLAR

Prof. Dr. Habib YILDIZ¹

Öz

Bu çalışmada, trafik kazasında kusurlu hareketleri ile ölen kişinin desteğinden yararlananların karayolları motorlu araç zorunlu mali mesuliyet sigortasına başvurarak destekten yoksun kalma tazminatı talep edip edemeyeceği araştırılmıştır. Destekten yoksun kalma tazminatı esasen maddi ve dolaylı bir zarar türü olarak karşımıza çıkar. Bu yönüyle destekten yoksun kalma tazminatı desteğini yitiren kişilere, maruz kaldıkları zararı giderme imkânı veren hukuksal koruma yollarından biridir. Ancak ölenin tam trafik kazasında kusurlu olması halinde destekten yoksun kalanların bu tazminatı talep edip edemeyeceği hakkında doktrinde ve yüksek yargı kararlarında farklı ve çelişkili görüşler bulunmaktadır. Gelineen noktada, kast veya ağır ihmali nedeniyle sürücünün tam kusurlu olduğu trafik kazalarında destek görenlerin destekten yoksun kalma tazminatından yararlanmaları mümkün gözükmemektedir. Ancak iki taraftan da belli oranlarda kusurlu olduğunun anlaşıldığı kazalarda ölenin kusur derecesi destekten yoksun kalma tazminatı açısından indirim sebebi olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Destekten Yoksun Kalma Tazminatı, Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortası, Sorumluluk Sigortaları*

HIGHWAYS MOTOR VEHICLES REQUIRED AT THE FULL FAULT OF THE DRIVER TO THE SCOPE OF THE LIABILITY POLICY APPROACHES ABOUT WHETHER IT INCLUDES WITHDRAWAL OF SUPPORT COMPENSATION

Abstract

In this study, it was investigated whether those who benefited from the support of the person who died in a traffic accident due to their faulty actions could apply for the motor vehicle compulsory liability insurance and claim compensation for deprivation of support. Compensation for deprivation of support is essentially a

¹ İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü Mali Hukuk ABD Öğretim Üyesi, ORCID: 0000-0002-4129-7168, habibyildiz00@gmail.com,

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 13.08.2021

Yayınlanmasının Uygun Görüldüğü Tarih: 17.09.2021

Bu makaleye atf için; YILDIZ Habib, “Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Mesuliyet Poliçesi Kapsamının Sürücünün Tam Kusuru Halinde Destekten Yoksun Kalma Tazminatını Kapsayıp Kapsamadığı Hakkında Yaklaşımlar”, *İMİHD*, C. VI, S. 11, 2021, s. 29-43.

type of material and indirect damage. In this respect, compensation for deprivation of support is one of the ways of legal protection that gives people who lost their support the opportunity to compensate for the damage they have suffered. However, there are different and contradictory opinions in the doctrine and high judicial decisions about whether the person who is deprived of support can claim this compensation if the deceased is at fault in the traffic accident. At this point, it does not seem possible for those who receive support in traffic accidents where the driver is at fault due to intent or gross negligence, to benefit from compensation for lack of support. But, in accidents where both parties are found to be defective to a certain extent, the degree of fault of the deceased is seen as a reason for reduction in terms of compensation for deprivation of support.

Keywords: *Compensation for Deprivation of Support, Compulsory Liability Insurance, Liability Insurance*

GİRİŞ

Türk Borçlar Kanunu'nun 53. maddesinin 3 fıkrası hükmü ile destek görenlere, destekten yoksun kalma zararını tazmin etme imkânı tanınmıştır. Bu düzenleme ile desteğin ölmesi durumunda destekten yoksun kalan kişilerin malvarlığında ortaya çıkan eksilmenin telafi edilmesi amaçlanmaktadır. Ancak destekten yoksun kalma tazminatının talep edilebilmesi için ölen kişinin üçüncü bir kişiye destek olması veya gelecekte destek olmasının muhtemel bulunması gerekir. Destek kaybindan doğan zarar, hukuki niteliği itibarıyla yansıma yoluyla ortaya çıkan maddi bir zarar iken tazminat talep hakkı, destekten yoksun kalan kişinin şahsında ortaya çıkan asli ve bağımsız bir haktır.

Ancak bu hakkın talep edilebilmesi için ölen kişinin kusurlu olup olmaması hususlarında doktrinde ve yüksek yargıda farklı görüş ve kararlar bulunmaktadır. Bu tartışmalardan yola çıkılarak motorlu araç kullanımından kaynaklanan nedenlerle kusurlu hareketiyle meydana gelen ölümlerde, vefat eden kişinin desteğinden yoksun kalanların maruz kaldığı zararların sigortacı tarafından tazmin edilip edilmeyeceği sorusuna cevap aranacaktır. Bu bağlamda çalışmada; ölümlerle sonuçlanan kazalarda ölenin kusurlu olup olmamasının destek görenlerin tazminat talepleri üzerinde etkisi olup olmadığı? Ölenin kazada tam kusurlu olmasının tazminatın belirlenmesinde önemli bir rol oynayıp oynamadığı? Ölenin kusurlu olması durumunda destekten yoksun kalma tazminatından sigortacının sorumlu olup olmadığı hususları tartışılmıştır.

Öte yandan destekten yoksun kalma zararı, haksız fiil sonucu meydana gelen ölümlerin neticesinde meydana geldiği için sadece trafik kazalarında değil, iş kazalarında ve meslek hastalıklarından kaynaklanan ölümler nedeniyle de ileri sürebilmektedir. Ancak bu çalışmada konu sınırlandırılarak sadece trafik kazalarından kaynaklanan ölümler ve talepler açısından ele alınmıştır.

Bu bağlamda konu üç başlık altında ele alınmıştır. Öncelikle destekten yoksun kalma tazminatının mahiyeti, amacı ve hukuki niteliği ortaya konulmuştur. Daha sonra destekten yoksun kalma tazminatından yararlanmanın şartları incelenmiştir. Son olarak da desteğin tam kusurlu olması halinde destekten yoksun kalma tazminatının talep edilip edilemeyeceği yüksek yargı kararları ve doktrindeki görüşler çerçevesinde ele alınmıştır.

I. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ MAHİYETİ AMACI VE HUKUKİ NİTELİĞİ

A. Destek Kavramı

Destek, bir başkasına geçimini tamamen veya kısmen sağlaması için sürekli ve düzenli şekilde bakan veya ileride ona bu anlamda bakması yüksek ihtimal gözüken kişiye verilen addır. Burada bakma ilişkisi zaruret içinde bulunan ve ihtiyaçlarını karşılayamayan muhtaç birine düzenli ve sürekli yardım yapmayı ifade eder. Arada bir yapılan yardımlar bu kapsama girmediği gibi, o kişinin tüm ihtiyaçlarının da karşılanması şart değildir². Bakım ilişkisi çoğu zaman bir yakınlıktan kaynaklanır. Ancak her zaman böyle olmak zorunda da değildir. Farklı nedenlerle de yardım söz konusu olabilir. Örneğin anne babaya, kardeşlere, eşe, çocuğa sürekli ve düzenli yapılan yardımlar bu kapsama girer. Bu yüzden destek kavramının kapsamının geniş anlamda kullanıldığını belirtmek gerekir.

Literatürde destek kavramı mahiyetine göre gerçek destek ve varsayımsal destek olarak sınıflandırılmaktadır. Buna göre, şayet bir kimse başka birine ölüm anına kadar sürekli olarak fiilen ve düzenli şekilde bakıyorsa bu kişiye gerçek destek denilir. Bir kimsenin ölüm anında değil de sonraki dönemlerde veya gelecekte başka birilerine bakması yüksek ihtimalse bu kişiye varsayımsal destek denilmektedir³.

B. Destekten Yoksun Kalma Kavramı

Hayatta iken birilerine sürekli ve düzenli destek olan kişinin ölümüyle birlikte yardım alan kişilerin bu yardımdan mahrum kalmaları söz konusu olabilecektir. Özellikle babanın vefatıyla çocuklar, eşlerden birinin vefatıyla diğer eş, çocuğun vefatıyla anne ve baba fiilen veya varsayımsal olarak desteğinden yararlandığı kişinin maddi ve manevi pek çok ilgi ve katkısından mahrum kalabilmektedir. Ancak hukuk düzeni belli şartlarda başka birinin yardımından yararlanan bu kişilerin yoksunluk halini korumaktadır⁴. İşte bu mağduriyet veya mahrumiyete destekten yoksunluk adı verilmektedir.

² NARTER, Sami, **Destekten Yoksun Kalma Tazminatı ve Davaları**, 3. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018, s. 3

³ KABA, Gizem, **Destekten Yoksun Kalma Tazminatı**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017, s. 20-21; GÜNERGÖK, Özcan / KAYIHAN, Şaban, **Borçlar Hukuku Dersleri Genel Hükümler**, Umuttepe yayınları, İstanbul, 2020, s. 460.

⁴ ÇELİK, Ahmet Çelik, **Ölüm Nedeniyle Destekten Yoksunluk**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2014, s. 16-17

II. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ YASAL DAYANAĞI VE AMACI

Destekten yoksun kalma tazminatının kaynağı Türk Borçlar Kanunu'nun 53. maddesinin üçüncü fıkrasına dayanmaktadır. Bu maddede; “ölüm hâlinde uğramılan zararlar özellikle şunlardır” denildikten sonra son fıkrada ölenin desteğinden yoksun kalan kişilerin bu sebeple uğradıkları kayıpların da haksız fiil sorumluluğu kapsamında değerlendirilmesi gerektiği belirtilir. Zira ölüm bir hakkı ortadan kaldırır ve ölüm sorumlusunun bu hakkı tazmin etmesi gerekir.

Destekten yoksun kalma tazminatının amacı ise; bir kişinin desteğine muhtaç olan kişinin desteğinin ölümünden sonra mağduriyete düşmesini önlemektir. Bu tazminatla bir anlamda desteğinin ölümünden önce kişinin sahip olduğu sosyal ve ekonomik koşulların desteğinin ölümünden sonra da benzer seviyede sürdürülmesi amaçlanmaktadır⁵. Destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilebilmesi, öncelikle ölüm nedeniyle davacının yaşam düzeyi düşmüş olmasına bağlıdır⁶. Ölüm hadisesine rağmen, her nasılsa değişen koşullardan dolayı yaşam düzeyinde bir değişiklik olmamışsa, desteğe ihtiyaç bulunmamaktadır⁷.

III. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ HUKUKİ NİTELİĞİ VE ÖZELLİKLERİ

Hukuk düzeni, trafik kazalarından zarar görenleri korumaya yönelik çeşitli hukuki tedbirleri öngördüğü gibi, bazen de bu kazalarda zarara görenlerin dışında üçüncü kişilerin menfaatlerini korumaya ve zararlarının karşılamaya yönelik çeşitli haklar ve yollar sunmaktadır. Nitekim trafik kazalarında hayatını kaybedenlerin yakını konumundaki bazı kişiler şayet ölen kişinin desteğine muhtaç durumdaysalar maruz kaldıkları zararın karşılanmasını belli şartlarda karşı taraftan talep edebilmektedirler. İşte üçüncü kişi konumunda olan ve ölen kişinin desteğine muhtaç olan bu kişilerin karşı karşıya kaldıkları zararların telafi edilmesi için oluşturulmuş olan bu hukuki güvenceye destekten yoksun kalma tazminatı adı verilmektedir⁸.

Türk Borçlar Kanunu'nun “ölüm ve bedensel zararlar” başlıklı 53. maddesinin üçüncü fıkrasında “ölenin desteğinden yoksun kalan kişilerin bu sebeple uğradıkları kayıplara” yer verilerek destekten yoksun kalma tazminatının yasal dayanağı oluşturulmuştur. Haddi zatında hukuk düzeni genel kural olarak haksız fiile maruz kalan kişilerin zararlarının karşılanmasına olanak sağlamaktadır. Ancak bu madde ile bu kuralın aksine haksız fiile maruz kalanların dışındaki bazı

⁵ NARTER, s. 29

⁶ OĞUZMAN, M. Kemal / ÖZ, M. Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. II**, İstanbul 2017, s. 106; GÜNERGÖK / KAYIHAN, s. 461.

⁷ GÜNERGÖK / KAYIHAN, s. 461.

⁸ TAŞ, Nilgün, “Bedensel Zararlar Konusunda Yüksek Mahkeme Görüşleri”, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara, 2019, s. 214; YAŞAR, Halis, **Destekten Yoksun Kalma Tazminatı**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, s. 11-15; NARTEL, s. 31-33; KABA, s. 23-25

kişilerin de yansıma yoluyla uğranılan zararların tazmini talebinde bulunması mümkün hale gelmiştir⁹.

Destekten yoksun kalmaz tazminatı, hukuki niteliği itibariyle, destekten yoksun kalan kişinin şahsından doğan, bağımsız ve asli bir talep hakkı olup, miras yoluyla başkasına geçmemektedir. Bu hak kanunda herhangi bir kazandırmayla değil, destekten yoksun kalma nedeniyle ortaya çıkmaktadır¹⁰.

Destekten yoksun kalma tazminatı yansıma zarar türüdür. Çünkü haksız fiil sorumluluğundan kaynaklanan zararlar daha çok mağdur üzerinde ortaya çıkmakta ve zararın tazminini isteme hakkı bu kişiye düşmektedir. Ancak bazı hallerde mağdurla birlikte onunla iktisadi ve sosyal ilişkisi bulunan üçüncü kişilerin de zarar görmesi mümkün olabilmektedir. Bu şekilde ortaya çıkan zarara yansıma zarar denilmektedir¹¹. Ölüm durumunda bazen ölen kişinin desteğinden mahrum kalan kişi bu yoksunluğunun veya mağduriyetinin karşılanmasını isteyebilir. İşte destekten yoksun kalma tazminatı bu şekilde ölen kişinin desteğinden yoksun kalan kişilerin üçüncü kişi olarak karşı taraftan talep ettikleri yansıma zarar türlerinden biridir¹².

Destekten yoksun kalma tazminatı istisnai bir tazminat türüdür. Bunun nedeni sorumluluk hukukunun kural olarak sadece haksız fiillere maruz kalan kişilerin zararının karşılanmasını öngörmesidir. Ancak istisna olarak destekten yoksun kalma tazminatında üçüncü kişilerin de maruz kaldığı zararların tazmin edilmesi söz konusu olmaktadır¹³.

Destekten yoksun kalma tazminatı maddi bir tazminat türüdür. Bunun nedeni destekten yoksun kalma tazminatı ile ölen kişinin maruz kaldığı zararın giderilmesi değil, destek gören kişinin maruz kaldığı zararın giderilmesinin amaçlanmasıdır. Öte yandan destekten yoksun kalma tazminatı sadece kişinin malvarlığına yönelik zararları ifade ettiği için manevi zararları kapsamamaktadır¹⁴.

Destekten yoksun kalmaz tazminatı nafakadan veya ahlaki borç ifasından farklıdır. Burada zikredilen desteklik ilişkisi diğer hukuki ilişkilerden farklı olarak karşılıksız olduğu için akrabalık, mirasçılık veya yasal ödevlere dayanmaz. Bu

⁹ UÇUKHAN, Sema Güleç, **Maddi Tazminat Esasları ve Hesaplanması**, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017, s. 656-658; YILDIRIM, Hayrullah Burak, “Destekten Yoksun Kalma Tazminatı”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi SBE, 2020, s. 3; NARTER, s. 53

¹⁰ GÜVEN, Tuba, “Destekten Yoksun Kalma Tazminatında İşletenin Kusurunun Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortasında Sigortacının Sorumluluğuna Etkisi”, Hasan Kalyoncu Üniversitesi SBE, 2017, s. 28-30

¹¹ YAŞAR, s. 15

¹² GÖKYAYLA, Kadir Emre, “Destekten yoksun kalma tazminatı”, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, 2004, s. 50-54

¹³ ÇAKIRCA, Seda İrem, **Türk Sorumluluk Hukukunda Yansıma Zarar**, Vedat Yayınevi, İstanbul, 2012, s. 165

¹⁴ YAŞAR, s. 36-37

yüzden özellikle miras hukuku ile bağlantısı olmadığı belirtilmelidir. Dayandığı tek ilişki sürekli ve düzenli bir yardımın var olmasıdır¹⁵.

IV. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ ŞARTLARI

Destekten yoksun kalma tazminatının talep edilebilmesi için destek ile destek gören arasındaki sürekli ve düzenli ilişkinin bulunmasının yanında bazı koşulların da gerçekleşmiş olması gerekir.

Destekten yoksun kalma tazminatının talep edilebilmesi için aranan ilk koşul desteğin ölmesidir¹⁶. Nitekim TBK'nın 53. maddesine göre bu tazminat türü ile ölüm nedeniyle oluşacak zararın gidermesi amaçlanmaktadır. Ölüm olayı gerçekleşmediği sürece bu tazminata başvurmak mümkün değildir¹⁷.

Destekten yoksun kalma tazminatının talep edilebilmesi için aranan ikinci koşul ölümün hukuka aykırı bir fiil ile gerçekleşmiş olmasıdır. Bir fiille ilgili olarak hukuka aykırılık nitelendirmesinde bulunulduğunda, fiilin bütün hukuk sistemine aykırı olduğu belirtilmiş olmaktadır¹⁸. Ancak hukuka uygunluk sebeplerinin bulunduğu hallerde destekten yoksunluk tazminatı talep edilemez. Ayrıca hukuk düzeninde tazminatta indirim yapılmasını gerektiren haller de bulunmaktadır.

Destekten yoksun kalma tazminatının talep edilebilmesi için aranan üçüncü koşul destek ilişkisinin sürekli ve düzenli olmasıdır. Destek ilişkisi hukuki bir zorunluluktan kaynaklanan bir tazminat türü değildir. Bu bağlamda kanuni veya sözleşme ile oluşan bir yükümlülüğten doğmaz, daha çok fiili bir durumdan kaynaklanır. Öte yandan bu ilişkinin geçici, arızı ve düzensiz olması tazminat talebini engeller. Bu yüzden ilişkinin sürekli ve düzenli olması gerekir ki, ölümden önce yapılan yardımların ölümden sonrada talep edilmesi mümkün olsun¹⁹. Şayet destek ilişkisi tespit edilemezse, diğer koşulların incelenmesinin bir anlamı olmayacaktır²⁰.

Destekten yoksun kalma tazminatının talep edilebilmesi için aranan koşullardan biri de desteğin bakım gücünün bulunması ve karşı tarafın da bakıma ihtiyacının olmasıdır²¹. Öncelikle desteğin bakım gücünün bulunması gerekir. Yani desteğin ekonomik durumunun başka birine yardım edebilecek kadar iyi olması gerekir. Bu yardım maddi şekilde olabileceği gibi aynı şekilde de olabilir. Ancak desteğin ekonomik gücünün kaynağı önemli değildir²². İkinci olarak destek gören kişinin durumunun da bakıma muhtaç şekilde olması gerekir. Bakıma ihtiyacı olmak

¹⁵ KILIÇOĞLU, Mustafa, **Tazminat Hukuku**, 2. Baskı, Legal Yayınları, İstanbul, 2014, s. 12-17

¹⁶ YAŞAR, s. 53

¹⁷ KABA, s. 51

¹⁸ SERT, Mahmut, "Hukuka Aykırılık ve Uygunluk Unsurları", 2018, (Çevrimiçi) <http://mahmutsert.com/hukuka-aykirlilik-ve-uygunluk-unsurlari>, E.T: 05/06/2021

¹⁹ KILIÇOĞLU, s. 12-17

²⁰ KABA, s. 54

²¹ KILIÇOĞLU, s. 12-17

²² NARTER, s. 20-21

sadece yoksulluk olarak anlaşılmamalıdır. Burada önemli olan destek görenin ölüm nedeniyle eski yaşam seviyesinin altında düşmüş olmasıdır. Yani desteğin ölümüyle birlikte karşı tarafın ekonomik olarak eski yaşam seviyesinin altında bir hayat sürmeye başlamasıdır²³.

V. DESTEĞİN TAM KUSURLU OLMASI HALİNDE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATININ TALEP EDİLİP EDİLEMEYECEĞİ

Tam kusuru ile ölen sürücünün desteğinden istifade eden kişilerin ZMMS sigortacısından destek tazminatı talep edip edemeyeceği konusunda Yargıtay'ın kararları zaman içinde farklı şekillerde ortaya çıkmıştır. Nitekim 14/04/2016 tarihinde 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 92. maddesinde yapılan değişikliklere kadar Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun görüşü trafik kazalarında tam kusurlu ölen desteğin hak sahiplerinin sigortaya karşı açtıkları tazminat davalarında, destekten yoksun kalanların ZMMS sigortacısından birlikte kusur indirimi yapılmaksızın destekten yoksun kalma tazminatı isteyebileceği yönünde oluşmuştur. Ancak Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K. ve 1.11.2017 tarihli kararında ölenin mirasçılarının üçüncü kişi olmadıklarını kabul etmiş ve bunun doğal sonucu olarak da destekten yoksun kalanların tazminat isteyemeyeceklerini hüküm altına almıştır. Bu kararların dayandığı görüşler Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun vermiş olduğu kararlarda ortaya konulan gerekçelere göre aşağıda izah edilmiştir.

A. Kusurluluğun Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Talep Edilmesine Engel Teşkil Etmediği Yönündeki Görüşler

Kusurluluğun destekten yoksun kalma tazminatının talep edilmesine engel teşkil etmediğine dair görüşler Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun farklı tarihlerde vermiş olduğu kararlar doğrultusunda birkaç madde altında toplanarak incelenebilir.

- Öncelikle YHGK'nın, 2011/17-142 E., 411 K., 15.06.2011 T kararına göre; destekten yoksun kalan mirasçı değil üçüncü kişi olduğu için, destek tazminatı talep etmeleri mümkün iken kazadan kaynaklanan zararlardan dolayı sorumlu tutulmaları mümkün değildir. Borçlar Kanunu'nun 45. Maddesinin 3 fıkrasına göre destekten yoksun kalan kişilerin mirasçılarının dışındaki kişilerden olması pek ala mümkündür. Yani mirasçı olmayan kişilerin destekten yararlanmaları söz konusu ise ölüm olayından sonra tazminat talep etmelerinin önünde bir engel yoktur. Ancak destekten yararlananların ölüm olayından sonra tıpkı mirasçı gibi ölenin kusurundan kaynaklanan zararlardan dolayı bir sorumluluğu olmayacaktır²⁴. Bunun nedeni destekten yoksun kalanların talep ettikleri tazminat hakkının ölenden intikal eden bir hak olmamasıdır. Zira bu hak hukuki niteliği itibarıyla desteğini yitiren kişinin kendisinde doğan, asli ve

²³ KABA, s. 60-61

²⁴ YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 411 K., 15.06.2011 T.

bağımsız bir haktır²⁵. Dolayısıyla ölenin tam kusuruyla meydana gelen kazada, talep edilen destek zararının, ölenin değil, üçüncü kişi durumundaki destek tazminatı talep edenlerin zararı olduğu kabul edilmelidir²⁶.

- İkinci olarak Karayolları Trafik Kanunu, zarar gören üçüncü kişileri korumak amacıyla getirilmiş olduğu için desteğin yardımından yararlanan kişilerin de bu korumanın kapsamında olması gerekmektedir. Nitekim motorlu araçların işletilme tehlikesine karşı, zarar gören üçüncü şahısları korumak amacıyla 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanun ile getirilmiş olan sorumluluk bir kusur sorumluluğu değildir. Buradaki sorumluluk sebep sorumluluğunun ikinci türü olan tehlike sorumluluğuna ilişkindir²⁷. Öte yandan Kanun 86. maddesinde sorumluluktan kurtulma yollarını da düzenlemiştir. Bu maddeye göre; *“İşleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi, kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bir bozukluk kazayı etkilemiş olmaksızın, kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya bir üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulur. Sorumluluktan kurtulamayan işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi, kazanın oluşunda zarar görenin kusurunun bulunduğunu ispat ederse, hakim, durum ve şartlara göre tazminat miktarını indirebilir”*. Bu maddede açıkça görüleceği üzere kanun koyucu bir taraftan zarar görenin kusuru nispetinde indirim yapılabileceğini öngörmüş, diğer taraftan da indirimi zorunlu tutmayarak hâkimin takdirine bırakmıştır²⁸. Yine Karayolları Trafik Kanunu'nun 91. maddesi ile, işletenin bu kanundan kaynaklanan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası yaptırması zorunluluğu getirilmiştir. Ancak bu maddede getirilen sorumluluk sözleşmeye dayalı bir sorumluluktur. Kanununun 92. maddesinde ise sorumluluğun kapsamı dışında kalan hâller düzenlenmiştir. Bu maddede açıkça *“işletenin; eşinin, usul ve fiurunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri taleplerin ZMMS kapsamı dışında olduğuna”* belirtilmiştir. Bu düzenleme ile tehlike sorumlusu olan işletenin ve sürücünün eşinin, usul ve fiurunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararları ZMMS kapsamı dışına çıkartılırken, anılan kişilerin ölüm ve yaralanmaya ilişkin cismani zararları sigortacının sorumluluğu kapsamında bırakılmıştır²⁹.

²⁵ KILIÇOĞLU, Ahmet, **Borçlar Hukuku**, 10. B., Turhan Kitabevi, Ankara, 2016, s. 25; EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku**, 9. Baskı, Yetkin Kitabevi, Ankara, 2006, s. 775

²⁶ YHGK Kararı 2017/1089 E., 2019/294 K., 14.03.2019 T.

²⁷ EREN, s. 631; KILIÇOĞLU, s. 264

²⁸ ÜNAN, Samim, “Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü Ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı Hakkında Bazı Düşünceler”, Ergün A. Çetingil ve Rayegan Kender’e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı, 2006, s. 1180

²⁹ YHGK Kararı, 2017/1089 E., 2019/294 K; 14.03.2019 T.

- Üçüncü olarak destekten yoksun kalma tazminatının hukuki niteliği ve sosyal amacı bu talebin yapılabilmesini mümkün kılmaktadır. Bu tazminatın konusu desteğin ölümü sebebiyle mahrum kalınma nedeniyle yoksun kalınan imkanlar veya paralardır. Dolayısıyla trafik kazasında ölenin desteğinden yararlanan kişiler, ölüm yüzünden bu bakımın sağladığı yaşama düzeyinin altına düşmüşseler, ihtiyaç içerisinde bulunma koşulu gerçekleşmiş kabul edilir ve destekten yoksun kalma tazminatı talep etmeleri mümkün olur. Ayrıca birçok Yargıtay kararında bu tazminatın ortaya çıkan eylemin karşılığı olan bir ceza olmadığı, ölüm sonucu ölenin yardımından yoksun kalan kimsenin muhtaç duruma düşmesini önlemek ve yaşamını, desteğin ölümünden önceki düzeyde tutulmasını sağlamak amacıyla yönelik getirilen sosyal nitelikte kendine özgü bir tazminat türü olduğu belirtilmiştir³⁰.

B. Kusurluluğun Destekten Yoksun Kalma Tazminatını Talep Etme Hakkını Ortadan Kaldırdığına Dair Görüşler

Kusurluluğun destekten yoksun kalma tazminatı talep etme hakkını ortadan kaldırdığına dair görüşler Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun farklı tarihlerde verdiği kararlar doğrultusunda birkaç madde altında toplanarak incelenebilir.

- Öncelikle; YGHK'nın 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; 2017/1089 E., 2019/294 K (Karşı Görüş); 14/03/2019 T; 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.;2011/17-787 E., 2012/92 sayılı kararlarına göre, destek görenler üçüncü kişi değildir. Kendi hakkı, ölenin hakkına sıkı sıkıya bağlı olmayan kişiler ancak üçüncü kişi olabilir. Aralarında miras ilişkisi olmadan ölenin haklarına istinaden sigortacıya müracaat edemeyecek olanların üçüncü kişi olarak kabulü mümkün değildir. Öte yandan destek görmek için mutlaka mirasçı olmak gerekmez. Ancak destek gören, desteğin isteyebileceği haktan daha fazlasını da talep edemeyecektir³¹. Yine destek görenin üçüncü kişi olduğu yönündeki açıklamalarının tamamı, ölenin kendine veya destek olduklarından başkasına verdiği zararlar için veya başkasının desteğe verdiği zararlar bakımından geçerli olup, ölen işleyen ile kendi ZMMS sigortacısı arasındaki ilişki için kabul etmek mümkün değildir³². Nitekim hukuk mantığı gereği aynı davada aynı şahısların kendilerine karşı açılan davada mirasçı, kendi açtıkları davada ise üçüncü kişi olmaları mümkün değildir. Buna göre bir trafik kazasında sürücünün tam kusuru ile ölmesi ve karşı taraftan birilerinin de yaralanması veya ölmesi halinde, karşı tarafın sürücünün mirasçılarına karşı dava açması durumunda doğal olarak sürücünün mirasçıları kendilerinin üçüncü kişi olduğu savunmasında bulunacaklardır. Oysaki aynı olayda ölen sürücünün mirasçıları, üçüncü kişi

³⁰ YHGK Kararı, 2017/1089 E., 2019/294 K; 14.03.2019 T.

³¹ YHGK Kararı, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; YHGK Kararı (Karşı Görüş), 2017/1089 E., 2019/294 K; 14/03/2019 T; YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.; YHGK Kararı, 2011/17-787 E., 2012/92 K.

³² YHGK Kararı, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; YHGK Kararı (Karşı Görüş), 2017/1089 E., 2019/294 K; 14/03/2019 T; YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.; YHGK Kararı, 2011/17-787 E., 2012/92 K.

YILDIZ/ Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Mesuliyet Poliçesi Kapsamının Sürücünün Tam Kusuru Halinde Destekten Yoksun Kalma Tazminatını Kapsayıp Kapsamadığı Hakkında Yaklaşımlar

sıfatıyla ZMMS sigortacısına karşı dava açmaktadırlar. Bu hukuk mantığı açısından kabulü zor bir durumdur³³.

- İkinci olarak hukuk düzeni şahısların kendi kusuru ile hak sahibi olmalarını kabul etmez. Özellikle ZMMS genel şartlarında açıkça belirtildiği üzere; ZMMS poliçe kapsamı işletenin (sürücünün) başkasına verdiği zararları teminat altına almaktadır. Aksi yönde bir düşünce, şahısların kendi kusurları ile hak sahibi olmaları sonucunu doğurur. Ancak hiç bir hukuk düzeni bunu kabul etmez³⁴. Öte yandan destekten yoksun kalma zararının bir yansıma zarar olmasının doğal bir sonucu olarak, desteğin ölümü nedeniyle oluşan zararın destek görenleri de etkilediğini kabul edildiği için desteğin tazminattan indirimine neden olacak kusurlu davranışlarının da benzer şekilde destek görenlere yansıtılacağını kabul etmek gerekir. Bu şekilde tutarlı davranmak dürüstlük kuralına da uygun olacaktır³⁵.

- Üçüncü olarak destek görenin desteğin hak ettiğiinden daha fazlasını istemesi mümkün değildir. Sürücü ve aynı zamanda işletenin trafik kazasında tam kusuru ile %100 malul kalması durumunda ZMMS sigortacısından isteyebileceği bir tazminat bulunmayacaktır. Böyle bir kazada sürücünün malul kalmayıp ölmesi durumunda destek görenin bir istemde bulunma hakkı olmayacaktır. Başka bir ifade ile yüzde yüz malul kalma ile ölüm arasında destek görenler açısından maddi bakımdan fark olabilmesi için hukukun hiçbir neden yoktur³⁶. Destek görenin ancak desteğin hak ettiğini istemesi söz konusudur. Başka bir ifade ile destek görenin desteğin hak ettiğiinden daha fazlasını alması mümkün değildir. Zaten ZMMS sigortacısı, kural olarak sigortalının üçüncü kişiye verdiği zararları teminat altına almaktadır. Başka bir ifade ile sigortalının kendi kendine verdiği zararlar ZMMS kapsamı dışında kalmaktadır. Bunun için sigortalının ihtiyari mali mesuliyet sigortası yaptırmaması gerekmektedir. Nitekim tek taraflı kazalarda ölüm halinde kasko sigortacısı zararları karşılamaktadır. Üstelik burada öncelikle ZMMS'ye gidilmesini gerektirecek bir durum da bulunmamaktadır³⁷.

³³ YHGK Kararı, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; YHGK Kararı (Karşı Görüş), 2017/1089 E., 2019/294 K; 14/03/2019 T; YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.; YHGK Kararı, 2011/17-787 E., 2012/92 K.

³⁴ YHGK Kararı, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; YHGK Kararı (Karşı Görüş), 2017/1089 E., 2019/294 K; 14/03/2019 T; YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.; YHGK Kararı, 2011/17-787 E., 2012/92 K.

³⁵ ALTOP, Atilla, "Trafik Kazaları Nedeniyle İleri Sürülen Destekten Yoksun Kalma Taleplerine İlişkin Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 15.06.2011 Tarihli E.2011/17-142 K.2011/411 Sayılı Ve 22.02.2012 Tarihli E.2011/17-787 K.2012/92 Sayılı Kararları İle Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nin 05.06.2012 Tarihli E.2011/11551 K.2012/7391 Sayılı Kararının Değerlendirilmesi", Yaşar Üniversitesi E-Dergisi, 2013, s. 173, (Çevrimiçi) <https://dergipark.org.tr/pub/jyasar/issue/19146/203162>, E.T. 04/06/2021

³⁶ YHGK Kararı, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; YHGK Kararı (Karşı Görüş), 2017/1089 E., 2019/294 K; 14/03/2019 T; YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.; YHGK Kararı, 2011/17-787 E., 2012/92 K.

³⁷ YHGK Kararı, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; YHGK Kararı (Karşı Görüş), 2017/1089 E., 2019/294 K; 14/03/2019 T; YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.; YHGK Kararı, 2011/17-787 E., 2012/92 K.

- Dördüncü olarak sürücünün intiharı halinde mirasçılarının hayat sigortası sigortacısından bir talepte bulunması mümkün olmadığı gibi, ZMMS sigortacısından tazminat talep etmeleri de söz konusu olmayacaktır. Birçok kazada sürücünün gerçekte intihar edip etmediği belli değildir. Ancak sürücünün tam kusurlu bir kaza sebebiyle ölmesi durumunda artık onunun desteğinden yararlanan kişilerin lehlerine bir talepte bulunmaları mümkün değildir. Hayat sigortalarında bile böyle bir hak söz konusu değilken ZMMS'nin bunu karşılamaını beklemek sigorta hukuku ilkelerine ters düşmektedir³⁸. Öte yandan destekten yoksun kalanların, destekten (yani desteğin mirasçılarından) destekten yoksun kalma tazminatı talep etmeleri hukuken mümkün olmadığı için, aynı kişilerin desteğin ZMMS sigortacısından da destekten yoksun kalma tazminatı talep edebilmeleri hukuken mümkün değildir³⁹.

- Beşinci olarak ZMMS sigortacısının sigortalı işletenden daha fazla sorumlu olması mümkün değildir. Karayolları Trafik Kanunu'nun 85 vd. maddelerinde işletenlerin sorumluluklarının belli bir limite kadar ZMMS sigortacısının karşılayacağı belirtilmiştir. Hal böyle iken ZMMS sigortacısının sigortalı işletenden daha fazla bir sorumlu olmasını beklemek doğru bir mantık değildir. Başka bir ifade ile işletenlerin, Karayolları Trafik Kanunu'nun 85 vd. maddelerinde düzenlenmiş sorumluluklarını zorunlu sigorta limitlerine kadar karşılamakla yükümlü olan ZMMS sigortacısının, sigortalının sorumlu olmadığı durumlarda sorumlu tutulabilmesi hukuken mümkün değildir⁴⁰.

- Altıncı olarak destekten yoksun kalma tazminatının miras hukukundan bağımsız ve ayrı bir hak olması desteğin birlikte kusurunun ileri sürülmesine engel teşkil etmez. Desteğin kendi kusurunun bulunduğu hallerde talepte bulunması indirim sebebi olarak kabul ediliyorsa, yansıma yoluyla zarara uğrayan destekten mahrum kalanlara da aynı şekilde desteğin kusurunun yansıtılması gerekir. Aksi halde kendi ölümünden sorumlu olmayan desteğin, destek olduğu kişilere karşı sorumluluğunun devam etmesi söz konusu olacaktır. Bu durumda destek görenlerin ölenin mirasçılarına karşı talepte bulunma hakkını gündeme getirecektir ki, ortaya kabul edilmez bir durum çıkacaktır⁴¹.

- Yedinci olarak işletenin sorumluluğu tehlike sorumluluğu bağlamında kusursuz sorumluluk olarak düzenlenmiş olmasına rağmen illiyete bağlı bir sorumluluk olduğu gözönünde bulundurulmalı ve illiyetin olmadığı yerde tazminatın talep edilemeyeceği unutulmamalıdır⁴². Karayolları Trafik Kanunu 85. maddesine göre; işletenin hukuki sorumluluğu tehlike sorumluluğu niteliğinde olup, bu sorumluluk

³⁸ YHGK Kararı, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; YHGK Kararı (Karşı Görüş), 2017/1089 E., 2019/294 K; 14/03/2019 T; YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.; YHGK Kararı, 2011/17-787 E., 2012/92 K..

³⁹ ALTOP, s. 174

⁴⁰ ALTOP, s.173

⁴¹ NARTEL, s. 103

⁴² YHGK Kararı, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; YHGK Kararı (Karşı Görüş), 2017/1089 E., 2019/294 K; 14/03/2019 T; YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.; YHGK Kararı, 2011/17-787 E., 2012/92 K.

kusursuz sorumluluk esasına dayanmaktadır. Tehlike sorumluluğu, sorumluluk türlerinin en ağır olarak kabul edilir. Tehlike sorumluluğunun bulunduğu hallerde kişinin kusuru olması gerekmez. Karayolları Trafik Kanunu'nda işletenin sorumluluğu bu bağlamda düzenlenmiştir⁴³. Buna göre aracın işletilme tehlikesi nedeniyle bu sorumluluk getirilmiş olduğu için işleten kendisinin kusurlu olmadığını ileri sürerek bu sorumluluktan kurtulamayacaktır. Ancak tehlike sorumluluğu kusursuz sorumluluk esasına bağlı olmasına rağmen illiyete dayalı bir sorumluluk olarak kabul edilmektedir. Yani zarardan sorumlu olmak için illiyet bağının bulunması şarttır. Nitekim Karayolları Trafik Kanunu'nun 86. maddesinde zarar görenin ağır kusurunun illiyet bağını kesen bir sebep olduğu açıkça belirtilmiştir. Bu kural ve mantık sürücünün kusurlu ölümü halinde de söz konusu olacaktır. Buna göre sürücünün ölümü nedeniyle destekten yoksunluk tazminatı isteyenler, bu kişinin ölümü nedeniyle tazminat istediklerinden bu kişinin ağır kusuru illiyet bağını kestiği için tazminat isteyemeyeceklerdir. Bu durumda ölen desteğin ağır kusuru işletenin tehlike sorumluluğunu ikinci plana itmekte ve illiyet bağını kesmekte olduğu için destekten yoksun kalan kişinin tazminat talebinde bulunması mümkün değildir. Öte yandan ağır kusur halinde tazminat istenebileceğinin kabulü durumunda sürücünün intihar etmesi halinde sürücü yakınlarının illiyet bağının kesilmediğini ileri sürmesi ve tazminat talebinde bulunması söz konusu olabilecektir. Ancak bu durum tazminat hukukunun ilkeleri ile uyuşmaz⁴⁴. Yukarıda izah edildiği üzere desteğin fiili ile ölüm olayı arasındaki illiyet bağı önemlidir. Nitekim Türk Borçlar Kanunu'nun 52. maddesine göre desteğin kusuru indirim sebebi olarak kabul edilmiştir. Bu yaklaşım "*kimse kendi kusurundan faydalanmaz*" ilkesine dayanır⁴⁵. Yine Türk Borçlar Kanunu'nun 52. maddesine göre; zarar gören, zararı doğuran fiile razı olmuş veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış ise hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir. Zarara hafif kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsü, tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecek olur ve hakkaniyet de gerektirirse hâkim, tazminatı indirebilir. Öte yandan yukarıda izah edildiği üzere ölen desteğin kusurunun zararda dikkate alınması dürüstlük ilkesinin bir gereğidir. Çünkü bir kimse kusurlu davranışı ile zararın ortaya çıkmasına veya ağırlaşmasına sebep olmuşsa ortaya çıkan zararın tamamını karşı taraftan talep edemeyecektir. Aksi durumda ortaya çıkan sonuç hakkaniyete uygun düşmeyecektir⁴⁶. Ölenin ağır kusurunu görmezden gelip hiçbir değer atfetmemek bu kusur nedeniyle indirim yapmamayı gerektirir. Karayolları Trafik Kanunu'nun 87. maddesi ile aracın hatır için verilmesi halinde bile tazminattan indirim yapmaya imkan tanımıştır. Bu madde bile ölenin ağır kusurunun sorumluluğun belirlenmesinde önemi olduğunu

⁴³ NARTEL, s. 39

⁴⁴ YHGK Kararı, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; YHGK Kararı (Karşı Görüş), 2017/1089 E., 2019/294 K.; 14/03/2019 T.; YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.; YHGK Kararı, 2011/17-787 E., 2012/92 K.

⁴⁵ KABA, s. 128-129

⁴⁶ GÖKYAYLA, s. 260-265

ortaya koyar. Yani burada ağır kusur illiyet bağıını keser ve işleteni sorumluluktan kurtarır⁴⁷. Öğretide büyük çoğunlukla, destekten yoksun kalma tazminatının belirlenmesinde birlikte kusur nedeniyle yapılacak indirim bakımından, hem doğrudan zarar gören ölen desteğin hem de yansıma yoluyla zarar gören destekten yoksun kalanın kusurunun dikkate alınması gerektiği yönünde görüşler ağırlık kazanmaktadır⁴⁸.

SONUÇ

14/04/2016 tarihinde 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 92. maddesinde yapılan değişikliklere kadar Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun görüşü trafik kazalarında tam kusurlu ölen desteğin hak sahiplerinin sigortaya karşı açtıkları tazminat davalarında destekten yoksun kalanların ZMMS'den birlikte kusur indirimi yapılmaksızın destekten yoksun kalma tazminatı isteyebileceği yönünde oluşmuştur. Bu görüşe göre; destekten yoksun kalanlar üçüncü kişi konumundadır. Dolayısıyla bu kişilerin miras hukukundan bağımsız olan destekten yoksun kalma tazminatı talep etmeleri durumunda desteğin kusurunun tazminattan indirim nedeni olarak görülmemesi gerekir. Öte yandan Karayolları Trafik Kanunu zarar gören üçüncü kişileri korumak amacıyla getirilmiş olduğu için desteğin yardımından yararlanan kişilerin de bu korumanın kapsamında olması gerekir. Ayrıca destekten yoksun kalma tazminatının hukuki niteliği ve sosyal amacı bu talebin yapılabilmesini mümkün kılmaktadır.

Ancak 14/04/2016 tarihinde 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 92. maddesinde yapılan değişikliklerle ZMMS dışında kalan haller eklemeler yapılmış ve kapsam dışında kalan haller çoğaltılmıştır. Bu değişikliklerden sonra Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun görüş ve kararlarında tersi yönde değişiklik olmuştur. Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K sayılı 1.11.2017 tarihli kararında ölenin mirasçılarını üçüncü kişi olmadıklarını kabul etmiş ve bunun doğal sonucu olarak da destekten yoksun kalanların Borçlar Kanunu'nun 44. ve Türk Medeni Kanunu'nun 2. maddeleri gereğince tazminat isteyemeyeceklerini hüküm altına almıştır. Bu yaklaşım ve görüşlere göre; destek görenler üçüncü kişi değildir. Aralarında miras ilişkisi olmadan ölenin haklarına istinaden sigortacıya müracaat edemeyecek olanların üçüncü kişi olarak kabulü de mümkün değildir. Öte yandan destekten yoksun kalma tazminatı miras hukukundan ayrı ve bağımsız bir haktır. Ancak desteğin kendisinin talep etmesi halinde nasıl birlikte kusur tazminattan indirim gerektiriyorsa, aynı şekilde yansıma yoluyla zarar uğrayan kişiler yönünden de desteğin kusurunun kendilerine yansıması gerekmektedir. Bu bağlamda sigorta şirketlerine karşı ileri sürülen tazminattan birlikte kusur nedeniyle indirim yapılması gerektiği gibi tam kusur halinde bu tazminatın ödenmemesi gerekecektir. Yine hukuk düzeni şahısların kendi kusuru ile hak sahibi olmalarını kabul etmez. Destek görenin

⁴⁷ YHGK Kararı, 2017/17-1315 E., 2017/1239 K., 1.11.2017 T.; YHGK Kararı (Karşı Görüş), 2017/1089 E., 2019/294 K.; 14/03/2019 T.; YHGK Kararı, 2011/17-142 E., 2011/411 K., 15.06.2011 T.; YHGK Kararı, 2011/17-787 E., 2012/92 K.

⁴⁸ ALTOP, s. 159

desteğin hak ettiğiinden daha fazlasını istemesi mümkün değildir. Sürücünün intiharı halinde mirasçılardan hayat sigortası sigortacısından bir talep de bulunması mümkün olmadığı gibi, ZMMS sigortacısından tazminat talep etmeleri de söz konusu olmayacaktır. Öte yandan ZMMS sigortacısının sigortalı işletenden daha fazla sorumlu olması mümkün değildir. Yine işletenin sorumluluğu tehlike sorumluluğu bağlamında kusursuz sorumluluk olarak düzenlenmiş olmasına rağmen illiyete bağlı bir sorumluluk olduğu gözünde bulundurulmalı ve illiyetin olmadığı yerde tazminatın talep edilemeyeceği unutulmamalıdır.

Hülasa yukarıda izah edildiği üzere konu literatürde de tartışmalıdır. Ancak ZMMS poliçe kapsamının sürücünün tam kusuru halinde destek tazminatını kapsamayacağı yönündeki görüşler ağırlıklı durumdadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

KAYNAKÇA

ALTOP, Atilla, “Trafik Kazaları Nedeniyle İleri Sürülen Destekten Yoksun Kalma Taleplerine İlişkin Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun 15.06.2011 Tarihli E.2011/17-142 K.2011/411 Sayılı Ve 22.02.2012 Tarihli E.2011/17-787 K.2012/92 Sayılı Kararları İle Yargıtay 17.Hukuk Dairesi’nin 05.06.2012 Tarihli E.2011/11551 K.2012/7391 Sayılı Kararının Değerlendirilmesi”, Yaşar Üniversitesi E-Dergisi, 2013,(Çevrimiçi) <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jyasar/issue/19146/203162>, E.T. 04/06/2021

ÇAKIRCA, Seda İrem, **Türk Sorumluluk Hukukunda Yansıma Zarar**, Vedat Yayınevi, İstanbul, 2012.

ÇELİK, Ahmet Çelik, **Ölüm Nedeniyle Destekten Yoksunluk**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2014.

EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku**, 9. Baskı, Yetkin Yayınevi, İstanbul 2006.

GÖKYAYLA, Kadir Emre, “Destekten Yoksun Kalma Tazminatı”, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, 2004.

GÜNERGÖK, Özcan / KAYIHAN, Şaban, **Borçlar Hukuku Dersleri Genel Hükümler**, Umuttepe Yayınları, İstanbul 2020.

GÜVEN, Tuba, “*Destekten Yoksun Kalma Tazminatında İşletenin Kusurunun Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortasında Sigortacının Sorumluluğuna Etkisi*”, Hasan Kalyoncu Üniversitesi SBE, 2017.

KABA, Gizem, **Destekten Yoksun Kalma Tazminatı**, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2017.

KILIÇOĞLU, Ahmet, **Borçlar Hukuku**, 10. B., Turhan Kitabevi, Ankara, 2016.

KILIÇOĞLU, Mustafa, **Tazminat Hukuku**, 2. Baskı, İstanbul: Legal Yayınları, 2014.

NARTER, Sami, **Destekten Yoksun Kalma Tazminatı ve Davaları**, 3. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018.

OĞUZMAN, M. Kemal / ÖZ, M. Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. II, İstanbul 2017.

SERT, Mahmut, “*Hukuka Aykırılık ve Uygunluk Unsurları*”, 2018, (Çevrimiçi) <http://mahmutsert.com/hukuka-aykirlilik-ve-uygunluk-unsurlari>, E.T: 05/06/2021.

TAŞ, Nilgün, “*Bedensel Zararlar Konusunda Yüksek Mahkeme Görüşleri*”, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara, 2019.

UÇUKHAN, Sema Güleç, **Maddi Tazminat Esasları ve Hesaplanması**, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017.

ÜNAN, Samim, “*Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü Ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı Hakkında Bazı Düşünceler*”, Ergün A. Çetingil ve Rayegan Kender’e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı, 2006.

YAŞAR, Halis, Destekten Yoksun Kalma Tazminatı, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.

YARGITAY Hukuk Genel Kurulu Kararları ve Yargıtay Kararları

YILDIRIM, Hayrullah Burak, “*Destekten Yoksun Kalma Tazminatı*”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi SBE, 2020.